Gerson, Johannes; Geiler von Kaysersberg, Johannes [Editor]; Schott, Petrus [Editor]: (Pars 1): Opera
[Straßburg: Johannes Grüninger], 10. Sept. 1488 Seite 463

offensiua/aut aliter male sonans/ hec seq̄/
tur ex p̄dictꝭ. ¶ Sexta. Sensus lr̄alis sa
cre scripture fuit primo ꝑ christū ⁊ aposto
los reuelatꝰ/ ⁊ miraculis elucidatꝰ/ deinꝺ
fuit ꝑ sanguinē martyrū cōfirmatus/ post
modū sacri doctores/ ꝑ ratiōes suas dili/
gentes cōtra hereticos diffusius elicuerꝫ
predictū sensum lr̄alem/ ⁊ ꝯclusiōes ex il/
lo clarius vel ꝓbabiliꝰ ꝯsequētes/ postea
successit determīatio sacrorum cōcilioꝝ
vt qꝺ erat doctrinaliꝫ discussum ꝑ docto/
res/ fieret ꝑ ecclesiā sententialiꝫ diffinituꝫ.
Opposite sunt tandē pene ꝑ iudices tam
eccl'iasticos q̄ȝ seculares/ cōtra eos q̄ pro/
terua temeritate nollent eccl'iastice deter/
minatiōi subiacere. Et hoc necessaria ꝓui
sione factū est/ qm̄ in ratiocinādo ⁊ alterā
do aduersus veritatē nō est apud multos
finis. ¶ Septima. Sensus lr̄alis si ⁊ dū
expugnaꝫ tꝑibus nostris/ in his que sunt
iam apte ꝑ eccl'iam determīata ac recepta
nō oportet agere curiosis ratiocinatiōibꝫ
aduersus impugnatores/ sed statutis pu/
nitiōibus vti. patet ex vltima ꝑticula pro
positiōis p̄cedentis. ¶ Octaua. Sensus
lr̄alis sacre scripture si reꝑitur determīatꝰ
⁊ decisus ī decretꝭ ⁊ decretalibꝫ/ ⁊ codicibꝫ
ꝯcilioꝝ/ iudicādus est ad theologiā ⁊ sacrā
scripturā nō minus ꝑtinere q̄ȝ simbolum
ap'lorū. Propterea nō est spernēdus tan/
q̄ȝ humana seu positiua ꝯstitutiōe funda/
tus. Et in hoc errāt pene om̄es heretici q̄
post cōpilatiōem decretoꝝ ⁊ decretalium
inualuerūt/ vidētes enī ꝙ errores sui suffi
cienter coarguūtur ꝑ sentētias doctorum
⁊ summorū pontificū/ ⁊ cōcilioꝝ generali
um/ dicūt om̄es tales scripturas apocri/
fas esse/ vel falsas nisi ostendaꝫ/ ꝙ fuit ex/
presse in scriptura sacra/ ⁊ ita ꝯsequēter ne
gant q̄tuor doctores/ ⁊ cōcilia/ putātes ꝙ
ex sacra scriptura cōuinci nō possint. Ve
rū est ꝙ ex aduerso quidā inueniunꝫ nolē/
tes vel nesciētes distinguere in ip̄is decre/
talibꝫ ⁊ decretis/ ea q̄ sunt de iure diuino
ꝓprie dicto/ ab his q̄ sunt de iure pure po
sitiuo/ vel de iure ꝓprie naturali. l' de mix
to iure ex pluribꝫ. Sup qua re tam ī lecti
onibꝫ q̄ȝ in collatiōibus/ ꝓ cōmēdatōe do
minorū iuristarū sepe locutꝰ sum/ q̄ntum
mihi datū erat/ ⁊ vtile videbaꝫ. Siquidē
ignorātia huiꝰ rei turbatiōem in eccl'ia in
F duxit plus q̄ȝ dici possit. ¶ Nona. Sen/
sus lr̄alis q̄ȝuis sit in multis presertim in

his que sunt necessaria ad salutē satis ex/
pressus in libris sacre scripture/ vel ex illis
euidēter ꝯsequaꝫ apud eruditos in eisdeꝫ
libris/ nihilominꝰ expediuit tales sensus
sub certis articulis cōpendiose in publi/
cum tradere/ queadmoduꝫ de simbolo a/
postoloꝝ ⁊ athanasij factū fuisse cognoui
mus. Exigit hoc maxīe cōmunitas rudis
hominū/ ⁊ capitū seu iudicioꝝ varietas/
prout deducit sanctꝰ Thomas in princi/
pio sūme cōtra gentiles ¶ Decima. Sen
sus lr̄alis sacre scripture rationabiliter ex
plicatur apud studia generalia/ ⁊ in certis
diocesibus/ ne dū ꝑ totaꝫ eccl'iam/ sed per
diocesanorū sententiā cū cōsilio doctoruꝫ
theologicorū in eisdē studijs degentium.
Queratio: q̄nta scꝫ effrenis quorūdam li
bertas in loquēdo ⁊ docendo/ taliter cōpe
scatur/ quoniā apud theologos debet esse
p̄scripta loquendi forma sicut tradit Au/
gustinus/ liberis inquit ꝟbis vtunꝫ philo
sophi/ ⁊ in rebus ad intelligendū difficili/
bus offensionē piarū auriū nō ꝑtimescūt/
nobis autē ad certā regulam loqui fas est.
Nota de studio parisieñ. ⁊ articulis eius.
Nota de anglia ⁊ scocia ⁊ praga. Nota de
godfrido de fontibꝫ/ et de q̄stione quā tra/
ctat/ ⁊ qualiter argumēta sua nō ꝯcludūt.
¶ Undecima. Sensus lr̄alis quorūdam
articulorū/ vt precise declaratus ꝑ vnum
episcopum/ etiam cum consilio doctoruꝫ
si negetur esse scriptare/ non redditur ex h̄
precise ip̄e negans hereticus Sed penas
appositas talis incurrit si sit diocesanus/
⁊ ad reuocandum rationabiliter condem
natur. Probatur prima pars. quia potest
ad papam appellare ex causis rationabi
libus in casu. imo ⁊ a papa ad concilium
generale. Ratio est. quoniaꝫ nec papa nec
episcopus aliquis/ est sic confirmatus ī fi
de de lege cōmūi q̄n possit errare. ¶ Duo
decima. ¶ Sensus litteral' sacre scriptu/
re/ si negetur esse verus/ ⁊ impugnetur teꝫ
verbo q̄ȝ facto. per illos presertim qui sub
sunt prelatis ⁊ inquisitoribus qui sensaꝫ
talem declarauerunt esse de sacra scriptu/
ra. Consurgit vt frequēter vehemens su/
spitio contra tales ꝙ sint heretici/ scilicet
ꝙ habent deprauationē ī intellectu ꝑ erro
rem/ ⁊ in affectu ꝑ incorrigibilitatē vl' per
tinaciam. Ratio est primo: quia p̄ferunt
sensum suum iudicio prudentiorum ⁊ sa
pientioruꝫ. Transgrediuntur etiam ter/

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-407-ii/0463
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG